

# DE MAKREELVISSERIJ IN DE NOORDZEE EN DE WATEREN ROND DE BRITSE EILANDEN

(Vervolg van vorige week)

## DE NEDERLANDSE MAKREELVISSERIJ

Het verloop van de aanvoer, uit de twee genoemde gebieden in de periode 1963-1973, door de Nederlandse visserij is in de tabellen 1, 2 en 4 te volgen. Als gevolg van de sterk aangetaste stand is door de Nederlandse visserij uit de Noordzee sedert 1965 steeds minder makreel aangevoerd. De Nederlandse aanvoer zakte van 17.000 ton in 1964 tot 2.600 ton in 1973 terwijl het Nederlandse aandeel van de totale internationale aanvoer uit de Noordzee zakte van 16 t.h. in 1964 tot 0,7 t.h. in 1973. Niet alleen in de totale aanvoer traden veranderingen op, ook het patroon van de visserij wijzigde zich sterk.

Door de Nederlandse trawlvloot werd tot en met 1967 langs het Noorse Diep in de maanden april-mei een specifieke makreelvisserij uitgeoefend. Toen na dat jaar deze visserij niet meer lonend was verlegden de trawlers het visgebied in de maanden april en mei naar noordelijker gronden om zich aldaar met de visserij op rondvis, voornamelijk koolvis, bezig te houden.

Uit de Noordzee wordt sedert 1967 door de Nederlandse trawlvisserij makreel slechts als bijvangst van de visserij op haring en rondvis aan-

## STICHTING VAN EEN NATIONAAL KOMITEE VOOR DE PROBLEMEN TER ZEE

In Frankrijk werd onder impuls van de heren Bellanger François, professor in Recht en Politieke wetenschappen aan de fakulteit van Straatsburg en Joseph Martray, lid van de economische en sociale Raad, verslaggever voor de problemen van de bescherming en uitbating der oceanen, een nationaal comité voor informatie over de problemen ter zee opgericht. Inderdaad wijzen bewuste voortrekkers er op dat 1975 het jaar van de zee zal zijn en dat men dus niet verrast noch onwetend mag staan tegenover de belangrijke beslissingen die zouden kunnen getroffen worden en waari ook Frankrijk zich dient te laten horen. In dit verband wijzen beide heren er op dat het in 1975 zal zijn dat we zullen gekonfronteerd worden met de voortzetting van de konferentie van Caracas, met de aanvang van de boringen in de Ierse Zee en elders, met de stijgende manifestaties tegen de vervuiling van de wateren, met de bouw of geplande bouw van kerncentrales aan/of in zee en dergelijke meer.

Volgens deze initiatiefnemers tot het stichten van een Nationaal Comité ter Informatie mag men de oplossing van al deze problemen niet in handen laten van zuivere professionalen die de zaak van een te eng gezichtspunt bekijken en alles dienstbaar wensen te maken aan de verwezenlijking van een bepaald doel zonder rekening te houden met de noden van de anderen. Het is deze taak dat het nieuw Comité wenst tot een goed einde te zien brengen. Niettegenstaande de uitzonderlijke troeven waarover Frankrijk op dit gebied beschikt, wordt er volgens de initiatiefnemers te veel blijk gegeven van onverschilligheid ten opzichte van de maritieme aangelegenheden. Dit wordt duidelijk, vervolgen zij, als we zien hoe weinig plaats de dagbladen, de T.V., het Onderwijs, het Parlement en Openbare Diensten voorbehouden voor de problemen en kwesties die de zeeën aangaan. Daarom wensen betrokken heren de informatie ter zake van de publieke opinie te vergemakkelijken en te sensibiliseren door:

- 1) zoveel mogelijk mensen van alle sociale en politieke gezindheden te verenigen en hen de interesse bijbrengen voor maritieme problemen.
- 2) een permanent contact te betrachten met alle nieuwsmedia en op elke passende gelegenheid persmededelingen te laten geworden ter voorlichting. Verder zal er een periodieke uitgifte het licht zien.
- 3) het houden van lezingen, perskonferenties, debat-diners enz...

Inderdaad is voor hen een Comité ter Informatie voor een land als Frankrijk een dringende noodzakelijkheid en dit zowel voor zaken als evolutie van het Zeerecht, Milieubescherming, Visserijproblemen, Uitbating van de zeebodemrijksdommen en zo meer.

**Besluit** : we stellen vast dat, zo men zich in Frankrijk ook al beklaagt over de weinig interesse voor de aangelegenheden van de zee en over de afwezigheid van organen ter bescherming hiervan, men toch nog altijd bewust mensen vindt die zich voor de wagen spannen om in deze leemten te voorzien. Hetzelfde kan zeker niet gezegd worden over ons land, waar men doorgaans de kat uit de boom kijkt en naderhand gekonfronteerd staat met over het algemeen niet meer te veranderen beslissingen. Dit was onder meer het geval met de B.T.W. vermindering op de gasolie waarin we de totale carrentie hebben moeten vaststellen van voorlichtingsorganismen die de betrokken middelen hadden kunnen inlichten of op het «addertje in het gras» wijzen die er voor de visserij in verborgen lag, dit terzelfdertijd mede door een gebrek aan doorzicht en voorziening vanwege de bestaande visserijverenigingen.

«Sprokkel»

gevoerd. Uit de Ierse Zee en de wateren ten westen van de Hebriden is sedert 1963 de aanvoer geleidelijk aan toegenomen van 600 ton in 1963 tot 19.000 ton in 1973 terwijl ook het aandeel van de totale makreelvangst in die gebieden steeg van 2 t.h. in 1963 tot 13 t.h. in 1973. De oorzaak van de gestegen aanvoer uit de westelijke wateren moet worden gevonden in de toegenomen visserijintensiteit van de op haring vissende trawlers die, door de haringschaarste in de Noordzee, gedwongen waren nieuwe en rijkere visgronden op te zoeken.

Ook hier dus fungeert de makreel slechts als bijvangst van de haringvisserij, slechts in incidentele gevallen wanneer de haring schaars is wordt specifiek op makreel gevist.

## DE MAKREELPOPULATIES IN DE WEST-EUROPESE WATEREN

Uit de verspreiding van de totale jaarlijkse vangsten over de statistische gebieden ingedeeld volgens het I.C.E.S. systeem (zie fig. 2) blijkt dat in de periode 1963-1973 de makreelvangst in grotendeels twee gebieden plaats vindt; te weten : de noordelijke Noordzee (gebied IV A) en de Keltische zee (gebied VII). Dit verspreidingspatroon is direct aanleiding om te veronderstellen dat men in de West-Europese wateren te doen heeft met twee grote makreelpopulaties : een Noordzee-populatie en een Keltische Zee-populatie.

Naast dit bijzonder opvallende patroon van de verspreiding van de vangsten zijn er echter nog een aantal argumenten die het aannemelijk maken dat men inderdaad te doen heeft met twee afzonderlijke populaties.

Het blijkt dat deze twee groepen makreel beschikken over gescheiden paai- en overwinteringsgebieden en een duidelijk verschil in migratiepatroon. Op een aantal van deze argumenten zal wat nader worden ingegaan omdat met name het migratiepatroon van beide standen nogal wat verrassingen inhoudt die voor een eventueel beheer van deze standen, door middel van bijvoorbeeld quoteringen, van belang zijn.

## GESCHIEDEN PAAIGEBIEDEN

Uit eieren survey's, uitgevoerd gedurende de paaitijd in april-mei, is gebleken dat er een groot paai gebied te vinden is ten zuiden van Ierland en ten westen van Bretagne. Door middel van plankton survey's uitgevoerd in de Noordzee in april-juni heeft men zeer grote concentraties makreel-eieren aangetroffen langs de randen van het Noorse Diep. In de gebieden in de zuidelijke Noordzee, Het Kanaal en de wateren rond de Hebriden zijn tot nu toe geen noemenswaardige concentraties van makreel-eieren aangetroffen.

## VERSCHIL IN TREKPATRONEN

Uit Noorse merkexperimenten is vast komen te staan dat de paaiende makreel langs het Noorse Diep zich na de paaitijd in april-mei over de gehele Noordzee verspreidt tot het zeengebied rond de Shetlands, de zuidelijke Noordzee en het Skagerrak. Noors-Nederlands onderzoek toonde daarna aan dat in de herfst een trek terug vanuit de genoemde zomer gebieden in de Noorse trog plaatsvindt (fig. 3).

Het trekpatroon van de makreel populatie paaiende ten zuiden van Ierland is door Noors-Engelse en Nederlands onderzoek bekend geworden. In het voorjaar en de voorzomer gemerkte makreel afkomstig uit het zeengebied ten zuiden van Ierland, trekt in de loop van de zomer uit dit overwinterings- en paai gebied via de Hebriden naar het zeengebied rond de Shetlands en vermengt zich aldaar met makreel scholen die tot de Noordzeepopulatie behoren. Een ander gedeelte van de Keltische Zee populatie trekt via Het Kanaal naar de zuidelijke Noordzee om zich ook daar met makreel-scholen afkomstig van de noordelijke paai gronden te vermengen. De trek terug van in de zomer in de zuidelijke Noordzee voorkomende Keltische makrelen naar de overwinteringsgebieden aan de ingang van het westelijk Kanaal is door Nederlandse merkexperimenten aangetoond. Het is duidelijk dat ook de resultaten van de merkexperimenten reden geven om te veronderstellen dat er inderdaad twee grote gescheiden makreel populaties bestaan in west-Europese wateren.

## MENGGEBIEDEN

Uit de merkexperimenten van de Noren is gebleken dat in de noordelijke Noordzee in het gebied rond de Shetlands een menging optreedt van makreel afkomstig uit de Keltische Zee met die uit de Noordzee. Uit de vangstcijfers (tabel 5) blijkt dat de noordelijke Noordzee, het voornaamste visgebied voor de makreelvisserij is. Uit de Noorse experimenten is verder gebleken dat het percentage makreel behorende tot de Keltische populatie in sommige gevallen tot vrij hoge waarden kan oplopen. Bij een eventuele quotering van de internationale makreelvangst in de west-Europese wateren, ter bescherming van de makreelstand en de makreelvisserij, zal met het voorkomen van menggebieden van deze twee grote populaties in de zuidelijke, maar vooral in de noordelijke, Noordzee terdege rekening moeten worden gehouden.